

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
The Performance Based-On Teacher Profession Standards of the
Teachers in the Schools under the Ratchaburi Primary Educational
Service Area Office 1

สมหญิง จันทุไทย¹ สุทธิพิศ ท้วม²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูใน 12 มาตรฐาน ของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษาของครู โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 181 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่บริหารงานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 5 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ในภาพรวมการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 มาตรฐานของครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามเพศ พบว่า ครูเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมอยู่ในระดับสูงกว่าครูเพศชาย ครูที่มีช่วงอายุต่างกัน ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับแตกต่างกัน ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูอยู่ในระดับแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู, การบริหารงานบุคคล

¹ (รศ.ดร.) ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

E-Mail: researchnew999@gmail.com

² (ดร.) อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Abstract

The purposes of this research were design to investigate and to compare the performance based on 12 teacher professional standards of the teachers in the schools under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1 as classified by teacher's gender, age and educational level. The study was a mixed method research utilizing quantitative and qualitative approaches. The sample selected by using quantitative sampling comprised of 181 school teachers under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1. The research instrument used for collecting the data was a questionnaire. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean and standard deviation. As for qualitative approach, the researcher handled an interview to collect the data. The key informants consisted of school directors and deputy directors under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1, totaling 5 persons.

The research findings were as follows:

1. Overall, the performance based on teacher professional standards of the teachers in the schools under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1 was at high level.

2. According to the comparison results, as classified by gender, the performance based on teacher professional standards of female teachers was at a higher level than their male counterparts'. In addition, the performance level based on teacher professional standards of the teachers with different age groups was different. As classified by educational level, the performance based on 12 teacher professional standards was also different.

Keywords: The performance based-on Teacher Profession Standards, Personal management

บทนำ

คุณภาพของครูเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ถึงแม้ปัจจุบันจะมีวิกฤตเกี่ยวกับครูน่านับการ เช่น การลดความนิยมในอาชีพครู ครูขาดการพัฒนาตนเอง วิชาการศึกษาขาด การวิจัยและพัฒนา การให้ความสำคัญกับ สายงานการบริหารมากกว่า ค่าตอบแทนต่ำและขาดเสรีภาพทางวิชาการ ครูก็ยังมีผลสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียน

การสอนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพ (รุ่ง แก้วแดง, 2543: 131)

จากปัญหาดังกล่าว รัฐจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานวิชาชีพซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานด้านการปฏิบัติตน (พรศรี นิยมแก้ว, 2545: 1) ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 80 บัญญัติไว้ว่า ให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 มาตรา 52 ถึง 57 ได้กำหนดกลไกและวิธีการปฏิรูปครู และวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง มีการปฏิรูปทั้งระบบกระบวนการ โดยจัดระบบผลิตครูใหม่ มีการพัฒนาและส่งเสริมครูอย่างต่อเนื่องจัดตั้งกองทุน และมีหน่วยงานที่รับผิดชอบมีองค์กรวิชาชีพครู ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพครู และใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู รวมทั้งจัดระบบบริหารงานบุคคลใหม่ โดยกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคล ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา กำหนดระบบเงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ครูให้สมกับที่วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง

คุรุสภาในฐานะองค์กรส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2533 ประกอบด้วยเกณฑ์ 4 ด้าน คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรมจรรยาบรรณมุ่งมั่นพัฒนา เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนามธรรม ยากแก่การปฏิบัติและการประเมินในปี พ.ศ. 2537 คุรุสภาได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูจากเดิม 4 ด้าน เป็น 11 มาตรฐาน ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานใหม่ครอบคลุมเกณฑ์เดิม สามารถปฏิบัติและประเมินพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของครูได้ต่อมา ปี พ.ศ. 2544 คุรุสภาได้มีการเพิ่มเติมเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเป็น 12 มาตรฐาน และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา เมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2544 เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 12 มาตรฐาน กำหนดขึ้นบนพื้นฐานของความเชื่อว่า “เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้” ครูจึงต้องคำนึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูสามารถเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสม สมกับการพัฒนาการเรียนรู้ และสามารถสร้างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสถานการณ์ เมื่อสอนไปแล้วครูสามารถตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง และชื่นชมต่อความสำเร็จของผู้เรียน เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 12 มาตรฐานนี้ เป็นเกณฑ์ของการปฏิบัติตน และการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู เพื่อประกันคุณภาพการทำงานและการประกอบอาชีพครู (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2542, 37)

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 และมาตรา 50 มติคณะกรรมการคุรุสภา โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่ากระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ พ.ศ. 2548 เพื่อให้ครูถือปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ เนื่องจากมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งจะต้องประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ให้สามารถนำไปใช้ในการ

ประกอบวิชาชีพชั้นสูง และได้รับการยอมรับยกย่องจากสังคม (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, 51)

ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู พบว่า มีครูเป็นจำนวนมากมีปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในด้านต่างๆ บางปัญหาไม่รุนแรง แต่มีหลายปัญหาที่ทำให้เกิดภาวะวิกฤตต่อวิชาชีพครู ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยหวังว่าผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผน การตัดสินใจในการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุนในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษา และยังเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบาย ปรับปรุงและพัฒนาครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาการปฏิบัติตามมาตรฐานงานวิชาชีพครูของสถานศึกษา สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพครูที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา และพัฒนาวิชาชีพครูให้มีความมั่นคง มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของสังคมสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

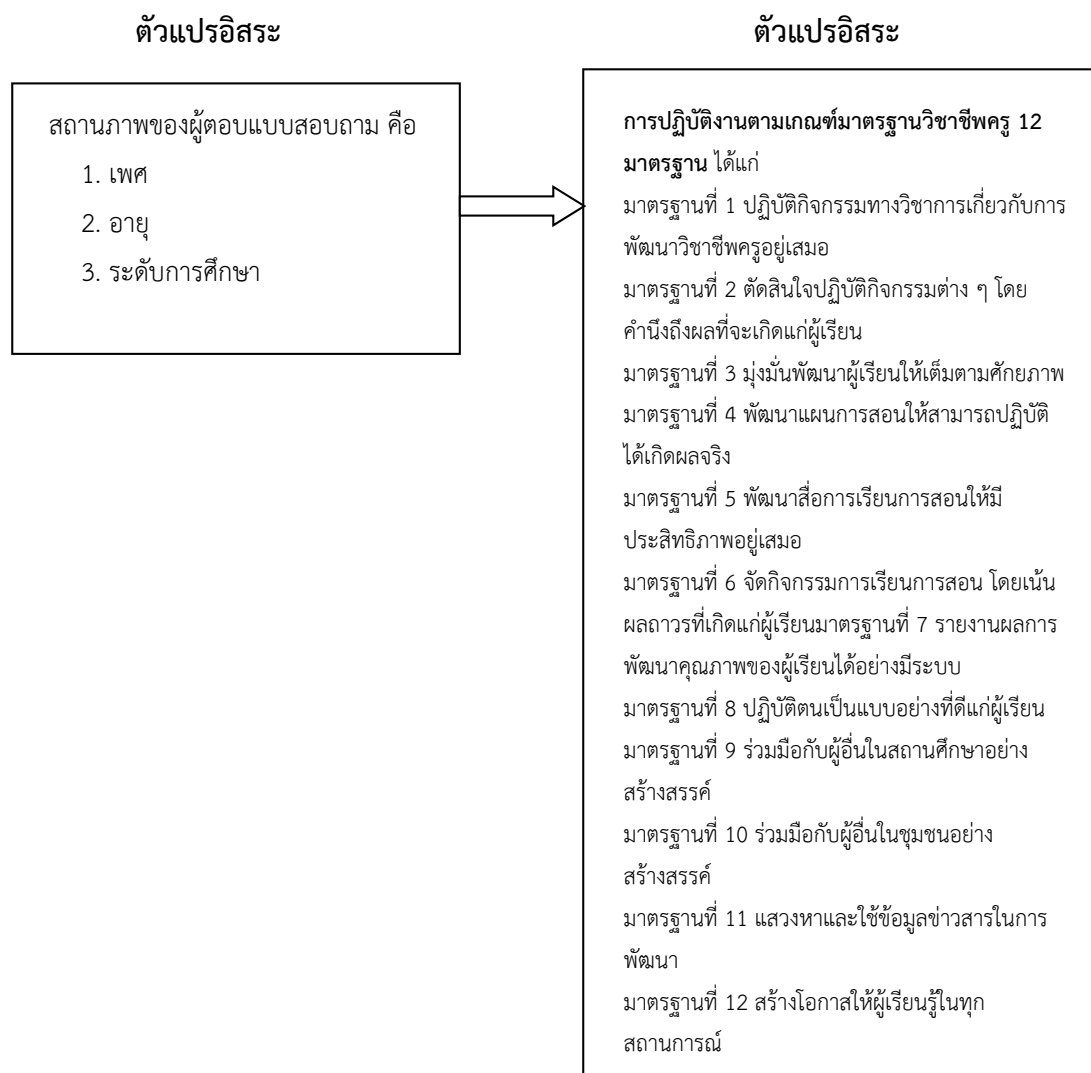
1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลได้นั้น ต้องพัฒนาครูผู้สอนและวิธีการที่เหมาะสมวิธีหนึ่งในการที่จะพัฒนาครูผู้สอนให้มีคุณภาพคือ การที่ครูปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูซึ่งเป็นเกณฑ์การปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้ครูพัฒนาเด็กพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาสังคม (กริช นุ่มวัด, 2546: 10)

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 12 มาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549) ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐาน

ที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 340 คน

กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ขนาดประชากร 340 คน ได้ขนาดตัวอย่าง 181 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่บริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบมี 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนมากที่สุด และวิทยฐานะ ลักษณะคำตอบเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ทั้ง 12 มาตรฐานของครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

แบบสอบถามมีการตรวจสอบคุณภาพ โดยตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item objective congruence) ผลการตรวจสอบพบว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เกิน 0.5 ทุกข้อคำถาม ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปตรวจสอบค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) พบว่า แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.97 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ แนวทางส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 มาตรฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

1.1 นำหนังสือขอความร่วมมือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จากนั้นอีก 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

1.3 เมื่อครบกำหนดเวลา ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่แจกไปเพื่อ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ได้รับแบบสอบถามกลับมามีความสมบูรณ์ ทั้ง 181 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และ รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่บริหารงานในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 5 คน ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยหาความถี่ และค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 มาตรฐาน นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

จากการสอบถามความคิดเห็นของครูในกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 มาตรฐาน นำคะแนนความคิดเห็นแต่ละมาตรฐานมาหาค่าเฉลี่ย แล้วจัดระดับตามเกณฑ์การแบ่งระดับของเบสท์ (Best, 1970) ได้ข้อสรุปดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 มาตรฐานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงมาตรฐาน พบว่า อันดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงผลที่เกิดกับผู้เรียน ส่วนมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอเป็นอันดับสุดท้าย อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามเพศ พบว่า ครูเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมอยู่ในระดับสูงกว่าครูเพศชาย ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู เมื่อจำแนกตามอายุของครู พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่มีช่วงอายุต่างกันปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับ

แตกต่างกัน โดยครูที่มีช่วงอายุ 51-60 ปีมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูสูงที่สุด รองลงมาคือ ครูที่มีช่วงอายุ 41-50 ปี 26-30 ปี และช่วงอายุ 31-40 ปี และเมื่อจำแนกครูตามระดับการศึกษา พบว่าการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับแตกต่างกัน โดยครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูสูงที่สุด รองลงมาคือครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท และครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

3. แนวทางในการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู คือ ครูศึกษาเอกสารตำรา เพื่อปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ เข้าร่วมประชุม อบรมสัมมนาหรือกิจกรรมและส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู เสนอรายงานทางวิชาการในการประชุม อบรม สัมมนา หรือเป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนาหรือกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู โดยแนวทางดังกล่าวส่งเสริมให้ครูปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ให้มีการปฏิบัติได้ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ และผลิตสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วัสดุท้องถิ่นและวัสดุเหลือใช้ เพื่อให้ระดับผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูทั้ง 12 มาตรฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ดำเนินนโยบายและปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพโดยครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้จัดประสบการณ์และบรรยากาศในกระบวนการเรียนรู้เสนอสาระที่ท้าทายที่สอดคล้องเพื่อให้รู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพวรรณ คาคี (2550: 92-95) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2 มีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวีธา ฤกษ์เกษม (2551: 107-110) ซึ่งศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และพบว่าการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 แตกต่างกันโดยครูเพศหญิงมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในระดับสูงกว่าครูเพศชายเล็กน้อยเท่านั้น อาจเป็นเพราะเพศหญิงมีธรรมชาติตามเพศซึ่งมีความเคร่งครัดในกฎระเบียบมากกว่าเพศชาย ทำให้เพศหญิงจะเอาใจใส่ในเรื่องความถูกต้องตามเกณฑ์มากกว่า (Dales Beach, 1980: 90) อย่างไรก็ตาม เพศอาจไม่ได้เป็นตัวแปรในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูก็ได้ ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัมพร ตีมา(2542)ที่ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ครูเพศชายและหญิงปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการครูที่มีอายุช่วง 51-60 ปีและครูที่มีช่วงอายุ 41-50 ปี ย่อมมีประสบการณ์การทำงานสูงกว่าข้าราชการครูที่มีช่วงอายุน้อยกว่า นอกจากนี้ เนื่องมาจากกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเมื่อ พ.ศ. 2539 และกำหนดให้กรมสามัญศึกษาดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ของข้าราชการครู ทั้งนี้สถานศึกษาและครู-อาจารย์จำนวนมากได้ใช้เป็นแนวทางประเมินตนเองและพัฒนาการทำงานของตน จึงอาจทำให้ครูที่มีช่วงอายุสูงหรือมีประสบการณ์ทำงานมากเกินกว่า 15 ปีขึ้นไป และครูที่มีช่วงอายุต่ำกว่ามีระดับการพัฒนาความรู้ความสามารถในการทำงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพแตกต่างกันได้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทุมพร โสภากย์ (2557: 75-76) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ของครูที่มีประสบการณ์มากปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในระดับสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย และเมื่อจำแนกครูตามระดับการศึกษา พบว่าการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับแตกต่างกัน โดยครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูสูงที่สุด รองลงมาคือครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท และครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีวุฒิมหาบัณฑิตในระดับสูงเป็นผู้สนใจใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้าพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จึงปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูได้อย่างถูกต้อง ยึดถือวินัยและเคารพระเบียบงานของทางราชการอย่างเคร่งครัด ผลการวิจัยฤกษ์ชัย ใจคำปัน (2549: 44 - 50) ได้ศึกษา การบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา อำเภอจอมทอง เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผลการศึกษาพบว่าปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของราชการครูที่มีวุฒิมหาบัณฑิตสูงกว่าปริญญาตรี ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับสูงกว่าข้าราชการครูในระดับอื่นๆ

4. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

4.1 แนวทางในการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

ครูศึกษาเอกสารตำรา เพื่อปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ เข้าร่วมประชุม อบรมสัมมนาหรือกิจกรรมและส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู เสนอรายงานทางวิชาการในการประชุม อบรม สัมมนาหรือเป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนาหรือกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู โดยแนวทางดังกล่าวส่งเสริมให้ครูปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ให้มีการปฏิบัติได้ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดิเรก พรสีมา (2543: 22-23) ที่ได้รวบรวมและสรุปลักษณะของครูที่ดีได้จากการศึกษาวิจัย ดังนี้ ด้านคุณลักษณะ มีความรัก และศรัทธาในวิชาชีพครู และพร้อมที่จะพัฒนาวิชาชีพของตนอยู่เสมอ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียนทั้งด้านศีลธรรม วัฒนธรรม กิจนิสัย สุชนนิสัย และอุปนิสัย ตลอดจนมีความเป็นประชาธิปไตย ใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีสุขภาพสมบูรณ์

4.2 แนวทางส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ส่งเสริมให้ครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ และผลิตสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วัสดุท้องถิ่นและวัสดุเหลือใช้ เพื่อให้ระดับผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับเพ็ญบุ บุปผามาตะนัง (2543: 43-46) สรุปลักษณะของครูดีตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านนี้ไว้ว่าครูมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน เป็นคนทันสมัย มีวิสัยทัศน์ มองไกล คิดไกล ใฝ่ดี รู้ทัน รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา สนใจศึกษาค้นคว้าวิจัย พัฒนาค้นคว้าวิจัย พัฒนาตนและงานอยู่เสมอ

4.3 แนวทางส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน

ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ และเพิ่มประสิทธิภาพให้ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สมศักดิ์ สีนุระเวช (2554: 180) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะครูที่ต้องการว่า สามารถใช้ยุทธศาสตร์ การจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ และเทคนิคการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน มีทักษะการประเมินผล การเรียน การซ่อมเสริม วิจัยในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาวิชาชีพโดยการเป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนาหรือการจัดกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาศักยภาพครูอย่างเป็นระบบอยู่เสมอ

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูมีการทำบันทึกผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนตามความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

3. ผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นผู้นำให้กับครูในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงมาตรฐานวิชาชีพครูในการปฏิบัติงานของครูประเภทลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

2. ควรมีการขยายผลการศึกษาในโรงเรียนต่างๆ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 แล้วนำผลที่ได้มาศึกษาเปรียบเทียบ ปรับปรุงแผนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพของครูในโรงเรียนเป็นข้อมูลบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา

บรรณานุกรม

- กริช นุ่มวัด. (2546). พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนเอกชนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ.2537. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดิเรก พรสีมา. (2543). ปฏิรูปการศึกษาไทยทำอะไร. กรุงเทพฯ: ส.รุ่งทิพย์.ออฟเซ็ท.
- พรศรี ฉิมแก้ว. (2545). ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร: ประมวลสาระการพัฒนาและควบคุมวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เพิ่มจุธ บุปผามาตะนัง. (2543). “ครูไทยในสหัสวรรษใหม่” วารสารข้าราชการครู, 20 (3), หน้า 43-46.
- ไพวรรณ คาคี. (2550). การปฏิบัติงานของครูผู้สอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ฤกษ์ชัย ใจคำปัน. (2549). การบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาอำเภอจอมทองเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

_____. (2548). **ที่ระลึกวันครู พ.ศ. 2548 ครั้งที่49**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

_____. (2549). **เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2549**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). **ทฤษฎีการประเมิน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิธา ฤกษ์เกษม. (2551, ตุลาคม – มกราคม). การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียน

เอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย**

อลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2(3), 107-118.

อุทุมพร โสภาคย์. (2557). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานการ

ประถมศึกษาอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

Best, J. W. (1970). **Research in Educational**. Boston: Allyn and Bacon.

Beach, Dales. (1980). **Personnel: The Management of People at Work**. New York:

Macmillan.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.

Educational and Psychological Measurement, 607-610.